

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr., negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.

Ürletmények jutányosan számíttatnak. — Nyilvántartási közlemény soronként 30 kr.

Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség: V. Klapka-útea 162.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal: III. Jókai-útea 186. Telefon sz. 81.
hová az előfizetések, hirdetések és a lap szerkesztésére vonatkozó felkérések intézendők.

Házépítők egyesülete.

Hosszabb idő óta érlelődik az eszme, hogy városunk egyes társadalmi osztályainak, különösen a tisztviselők, tanárok és tanítók nagy részének, úgy a felső- és alsóosztályosaknak, mint a rendszernélküli, sokszor egészségtelen lakások pótlására, célszerű lenne, egyesületté alakulva, a város valamely egészséges fekvésű helyén, az építési technika vívmányainak és a higiénia követelményeinek megfelelő telepet létesíteni, mely míg egyrészt a telep létesítőinek az épületek praktikus beszállítása és olcsó törlesztési módokat megvalósításával kívánni való kényelmes otthon nyújt, másrészt a modern építkezés minden előnyeinek alkalmazásával városunk fejlődésének, csinosításának is jelentős tényezője legyen.

Lapunk e mozgalomnak kezdettől fogva barátja volt s mindenkor örömmel nyitotta meg hasábjait a tisztviselő-telep, illetőleg a házépítők egyesülete törekvéseinek előmozdítására; mert míg egyrészt teljesen méltányosnak, jogosnak látjuk a tisztviselőknek a háztelep építésére irányuló mozgalomát, másrészt attól társadalmi tekintetben jótékony eredményeket, a város fejlődése és gazdasági viszonyai- ban beálló előnyöket várunk.

Ma úgy áll a dolog, hogy házépítők egyesülete, hosszas tapasztalat-gyűjtés és a viszonyok helyes mérlegelésével szervezkedett és a Széchenyi-útcának az építendő árvaház homlokzatáig meghos-

szabítandó út két oldalára kívánja háztelepét létesíteni.

Ugyanazért az egyesület egy memorandumot adott be a városi tanácshoz, melyben a telepítésre vonatkozó előmunkálatokat és a kivitel módjait előterjesztvén, a városi közönség jóakarátát és intervencióját kéri.

Mivel a telep létesítése közügy és közszükséglet pótol, teljes helyénvalónak látjuk, hogy az egyesület, a városi közönség közbenjárását kívánja igénybe venni.

Mi a telep létesítését a legmelegebben óhajtjuk s hogy közönségünk a céllal és a célra vezető eszközökkel minél alaposabban megismerkedjék, a Házépítők Egyesületének betervezett memorandumát egész terjedelmében a következőkben közöljük:

Tekintetes Városi Tanács!

Városszerte és így bizonyára a tek. tanács előtt is ismeretes az a mozgalom, melyet alulirrottak azon célból indítottunk, hogy lehetővé tegyük, miszerint azon szerényebb anyagi helyzetben levő egyének, a kik erre a maguk erejéből csak nehezen, avagy egyáltalában nem képesek, társulás útján, kedvező feltételek mellett, egy családi házat szerezzenek, a mely mindennemű üzérkedés kizárásával, maguknak és családjuknak állandó otthonul szolgáljon s azon nagyobb üzleti forgalom és zajtól való elkülönített helyzetűnél fogva, mely a város főbb forgalmi útjain állandóan észlelhető, megadja lakóinak azon nyugalomát, melyre a napi munka elvégzése után mindenkinek, de főképp a szellemi munkával foglalkozóknak oly nagy szüksége van. Már itt meg kell azonban észlelnünk

ama téves nézetet, mintha mozgalmunkból a hivatalnokokon kívül minden elemet ki akarnánk zárni; mert bár első sorban a hivatalnokok azok, a kiknek egy ily családi házra úgy a megszerzésnél biztosítandó anyagi előnyök, mint a létesítendő új városrész nyugalmasága folytán leginkább szükségük van; szívesen látunk közöttünk bármi féle társadalmi állású egyént s csupán a telkekkel való üzérkedést s olyan műhelyek, vagy telepek létesítését kívánjuk kizárni, a melyek a környék nyugalomát, vagy egészséges voltát veszélyeztetnék.

Az ezen kérdés körül hírlapokban és magánbeszélgetések során két év óta folyó vitákban főképp azt hallottuk sokat hangoztatni, miszerint egy ily telep létesítése a város haladását hátráltatná s a házak értékét, valamint a lakbéréket jelentékenyen csökkentve, a házbirtokosokat károsítaná. Másrészt sokszor felhozott ezen terv ellen az is, hogy nem szükséges újabb lakásokról gondoskodni, mert most is sok lakás áll üresen, a mi világos jele annak, hogy újabb lakások létesítésére szükség nincsen. Minthogy pedig ez alkalommal a tek. tanácsnak és a tek. közgyűlésnek vizsgálnia kell azt, hogy tervünk keresztülvitele nem ütközik-e a közérdekre, — mert ez esetben annak támogatását természetesen nem kívánhatnók, de szándékunktól magunk is önként elállanánk, — szükségesnek látjuk ezen állítások megerősítését, a mi közvetett érveken kívül közvetlen bizonyítékokkal: hivatalos adatokkal is könnyen eszközölhető. Megkíséréljük tehát első sorban azt igazolni, hogy egy ilyen újabb telepítésre, illetőleg új városrész kialakítására városunkban tényleg szükség van s másodsorban megerősíteni ama téves nézetet, hogy egy ilyen telepítés a város fejlődését veszélyezteti, a meglévő házak értékét és a lakbéréket jelentékenyen és állandóan lenyomhatja.

A KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA.

Zúg az erdő . . .

Zúg az erdő rejtelmesen . . .

Mintha valamije fája:

Olyan fája, oly bánatos,

Oly sívalmas a zúgása.

Mért zúg oly fája az erdő?

Talán vérző szívem látja,

Azért olyan bánatos,

Oly sívalmas a zúgása.

Ha azért zúg, zúgjon jobban,

S hullassa le minden lombját,

Temesse el vérző szívem

S égő lelkem minden gondját.

S ha egykor az erdő hallgat:

Hamvadó szívem sóhaja

Törjön elő és hangozzék,

Töltse be az erdőt jajja.

Megkondult a . . .

Megkondult a szentmihályi

Kis harang.

Ide hallik hozzánk a bús

Méla hang.

Elsimul a Balatonnak

Hulláma.

Mintha csak a hang borulna

Reája.

Messze-távol megszólal egy

Tilinkó.

Minden hangja sívalmatos,

Bús jajszó.

A kis harang, a tilinkó

Beszélnék:

Vége, vége két szívnek, sző

Reménynek.

Jön a vihar, reá csap a

Hullámra:

Síva-rivó a Balaton

Zúgása.

Te kis harang, te tilinkó,

Halljátok:

A Balaton megosztja bús

Sírástok.

MINKE BÉLA.

Műkedvelői előadások.

(Április 16-án „A dolovai nábob leánya”, 17-én „Cifra nyomorúság” a Rongyos-Egyesület és a Jogakadémia Olvasköre javára.)

Nincs ország, Franciaországot kivéve, a hol a műkedvelői előadások annyira divatoznak, mint nálunk. Sok városban a hiányzó vagy selejtes színházakat pótolják és mindenütt a társas mulatságoknak legkedveltebb fajtái. Állandó műkedvelő-színpadok vannak a fővárosban és sok helyt a vidéken is, de azért műkedvelőknek való eredeti darabokban nagy a hiány; pedig minden drámai pályázat bírálói szokták emlegetni, hogy ez s az a mű oda volna való. Ilyen fajta francia és német gyűjtemények 1–2 felvonásos darabokat tartalmaznak csupán és így is kellene választani a műkedvelőknek. Egész estét betöltő színmű megfélelő ábrázolása csak kitünő és odaadó rendezés mellett képzelhető és legtöbbször tulmely a nemhivatásos szereplők erején. Több darab együtt mindvégig ébren tudja tartani az érdeklődést és sok résztvevőknek nyújt alkalmat nagyobb szerep játszására. Műsoron levő daraboknál mindig veszedelmes az összehasonlítás esélye.

Fényes, új színházunkban úttalant játszottak először műkedvelők a társaságból, érthető tehát a várakozás és érdeklődés ama nagy foka, mely a szereplők személye, a próbák állása, a toillettek, virágok stb. iránt

Kecskemét város belső területének talaja már minden részében fertőzve van, a minék legnagyobb bizonyossága az, hogy míg a város környékén már kis mélységben is egészséges és jó ivóvíz található, addig a belterületen a közönséges kútak vize ivásra, sőt főzésre is teljesen használhatatlan, sőt még a főrt kútak vize is hivatalosan egészségtelnek állapították meg. Ezen helyzetben rendes esatornázással, vízvezetékekkel s más költséges és hosszadalmas intézkedésekkel lehetne segíteni, ha a város földrajzi fekvésénél és geológiai viszonyainál fogva ezen munkálatok egyáltalán létesíthetők lennének s akkor is századoknak kellene elmulni, míg az évezredek szenny a talajból lassankint eltávolodna, minthogy azonban rendes esatorna-hálózat s vízvezeték létesítése ha talán nem kivihető, az is, de a közel jövőben semmi esetre sem remélhető: kétszeres erővel kell arra törekedni, hogy a város közegészség-ügyének leg nagyobb réme: kis helyre sok embernek állandó összetömörítése, lehetőleg elkerültesse, korlátoztassák, a lakások viszonyok javíttassanak s ez által a hazának s a városnak legnagyobb kincse, az ember, lehetőleg ki-méltessék.

Nálunk pedig épen az ember egészségét és lételetét fenyegeti a legtöbb veszély. Talajunk fertőzött, a háztelkek szűkek, sok részben az építkezési szabályok ellenére is túlságosan beépítettek, a város egyes részei laposak, nedvesek, az utcák porosak, a víz egészségtelen, a lakások nagyobb része egyfelől régi s helytelen építkezés, másfelől különböző melléképületekből, — néha épen istállóból, — történt átalakítás folytán nedvesek, homályosak és szűkek, minél fogva épen azt nem nyújtják kellő mértékben, a mi az emberi szervezetnek legnagyobb, legállandóbb és legelengedhetlenebb szükséglete, a világosságot és levegőt.

Ezen viszás helyzetnek részben okozója, de részben oka a kedvezőtlen telek-eloszláson kívül azon körülmény, hogy a város fejlettségéhez mérten a bérbeadható lakások száma már régen nem volt elegendő, az új építkezés pedig annak dacára csak néhány éve kezdett nagyobb lendületet venni; a szükségletet tehát azzal pótolták, hogy konyhákat, kamrákat, sőt istállókat alakították át lakóhelyiségekké, melyet a lakosságnak bérházba újalt része jobb hiányában kénytelen volt drága pénzen bére venni, a háztulajdonos pedig csekély befektetés után, de a bérlet és családja testi épsége rovására nagy haszonhoz

jutott. Sőt még az új építkezéseknél sem tartották be mindig az egészségügyi kívánalmakat, mert a telkek magas ára mellett néha azoknak csak 5 öd, 6-od része hagyott beépítetlenül s ezért, valamint azon okból, mivel a még alig elkészült épület bérbeadott s a lakók már a nyers falak közé beköltözvén, azok kellelőleg soha ki nem száradhattak, nedvesekké, egészségtelenné váltak. S mindezek dacára a lakások ára hallatlanul s a helyi viszonyok által semmiképp sem indokolt mértékben magas, mert pl. egy három kisebb szobából álló lakás 300 frton alól nem kapható, ha pedig még egy kis előszoba, vagy üveges folyosó is tartozik hozzá, ennél is drágább.

Ily körülmények között teljesen indokolt a városnak egy egészséges területen való lassú tovább fejlesztése oly módon, hogy ez által a város belterületén építkezők, az egészségügyi és szepszeti szempontokból helyes építkezésre nézve is, mintát kapjanak.

De egy ily új telep létesítése, — a midőn a közérdeket előmozdítja, — a jogos magánérdeket sem sérti. A telep ellenzői leginkább azzal érvelnek, hogy ilyen tömeges építkezés lenyomná a házbéreket, sőt magát a tőkét támadná meg a házak értékének csökkentésével. Eltekintve azonban attól, hogy ezen veszély a telep létesítése nélkül is állandóan létezik, mert a bérház építése a magas lakásbérek mellett a legjobb tőke-elhelyezés lévén, magánemberek, de a hitközségek is egymásután emelik a bérházakat, — adatokkal lesz szerencsénk kimutatni, hogy a tervezett építkezés a városban lévő bérbeadott lakrészekhez és az évenként létesülő új épületek számához viszonyítva oly csekély mérvű, hogy ilyen veszélyt magában nem hordoz.

Nevezetesen az adóügyi osztálytól beszerzett, tehát hivatalos, adatok szerint városunk belterületén jelenleg 3191 lakás van házbér-adóval megróva; az építészeti osztály vezetett nyilvántartás pedig a következő adatokat mutatja:

Az 1896-ik évben (a nyilvántartás ekkor kezdődött) épült 2 darab egy emeletes s 39 földszintes lakóház; toldaléképítkezés és átalakítás foganatosított 23 esetben;

az 1897-ik évben épült 3 egy emeletes és 26 földszintes új lakóház, foganatosított 25 toldalék-építkezés és átalakítás;

végül a folyó évi márczius 25-ig, építési engedély adatott egy emeletes, 11 földszintes új lakóház építésére s 15 esetben toldalék-

építkezésre, vagy átalakításra. Minthogy pedig ezen számokban sem a toldalék-építkezésnél sem az átalakításoknál nincsenek felszámítva azon építkezések, a melyek nem lakások, hanem melléképületek létesítésére irányultak s mivel köztudomású, hogy a toldalék-építkezések és az átalakítások is nálunk csak igen ritka esetben és a célja, hogy a meglévő lakások bővítettessék, hanem az, hogy bérbeadás útján értékesíthető új lakrészek létesüljenek; úgy véljük, hogy innen maradunk az igazságon, ha azt állítjuk, miszerint a toldalék-építkezések és átalakítások folytán az esetek felében új lakrészek keletkeztek. Ez alapon s akképp számítva, hogy az egy emeletes házakban 4, a földszintesekben 1 lakás van, — az 1896-ik évben a lakások száma 58-al, az 1897-ik évben 51-el emelkedett. Minthogy pedig a tervezett telepen bérházak nem, hanem csak családi házak épülnek: a 40 ház, 40 új lakházat jelentene, tehát a lakások rendes évi szaporodásának is alatta maradna, a miből világos, hogy a lakbérek jelentékenyen és állandóan nem csökkenthetné s annál kevésbé befolyá solhatná kedvezőtlenül a házak értékét.

Ezekből nyilvánvaló, tek tanács, hogy téves az a nézet, mintha ezen telep létesítése a jogos magánérdeket sértene. Hogy pedig a közérdeket határozottan és jelentékenyen előmozdítja, az legjobban kitűnik azon tervből, melyben a telep létesítésére nézve magunk között megállapodtunk, melyet a következőkben van szerencsénk ismertetni:

A telep helyének kijelölése igen sok gondot okozott. Tekintetbe véve azonban azt, hogy e célra csak olyan terület alkalmas, melynek talaja, vize és levegője tiszta, a mely nem fekszik valamilyen nagy forgalmú ponton, de azért a város központjához közel van, azzal valamely nagyobb útca köti össze s mindezek dacára nem túlságosan drága; tekintetbe véve továbbá, hogy az új telep nem lehet a város belterületétől elszigetelt külváros, hanem a régi várossal összenőtt épülettömb, annak mintegy folytatása: az új telep helyét az érdeklődők nagy többsége egyedül a Mária-hegy azon részét fogadta el teljesen alkalmas helyül, mely az úgynevezett homoki kút és a létesítendő országos tanítói árva-ház részére kijelölt telek között, a kinyitandó Széchenyi-útca mindkét oldalán terül el.

Ezen terület azonban apró parcellákra oszolva, sok tulajdonos kezén van s mivel a Széchenyi-útca egy részének kinyitása és

hetek óta mutatkozott. Ha egy tudósító egy színész-műri részére le nem foglalta volna már előttem a „lázas izgatottság”, „fényes”, „képzelt felülmúló”, „felejthetetlen” jelzőket, szívesen használnám azokat, de félek velük megsérteni a jóízű társaság tagjait. Pedig ha valamiről, úgy ezekről az előadásokról beszéltek itt hetek óta jöurokon, névnapokon, utcán, otthon, a diákoktól fel a komoly családapákig, iskolás leányoktól felszeretreméltó mamákig. Hát még azóta!

Mert a rendező egyesületek azzal az ügyes fogással éltek, hogy csupa olyan fiatal hölgyeket kértek föl a szereplésre, a kik még nem játszottak, — a jogászok pedig a Jókai-ünnepély óta nem léptek színpadra, Régebbi műkedvelői előadásaink ünnepelt szépei azóta boldog menyecskék, vagy azoknak készülnek; hogyné néztek volna műértő szemmel utódaikat és ezek a jelenleg uralkodó csillagok annyi hódolót számlálnak, hogy akár három estére is megtelt volna a nézőtér. Az előadott darabok nagyon mellékesnek tündek föl; csak a szereplők egyik-másik mondása, hanglegjtése, mozdulata, toilette-je, virága volt a közbeszéd tárgya. A hölgyek keményebben kritizáltak; de a divattermek és virágkereskedések kiállták a legszigorubb bírálatot, sőt határozott siker kísérte bemutatott remeikeiket. A felvonásközi zsongásból felkaptuk azt is, hogy akadtak, a kik egy

egy színműi mondást bóknak, egyenes czélzásnak magyaráztak, pedig a színészek is elmondták akárhányszor.

Azt a mondást, hogy végén esattan az ostor, fényesen megzafolta *Patakay Imre* igazgató, a mennyiben megnyitól olyan káprázató csoportozatot állított fel, a mely magában is elég vonzerőt képezett volna. „Múzsák kertjé”-nek nevezte, de valóságos szépség-kiállítás volt, bokréta s zedve báljaink hódító jelenségei, s a kertész bizonyára nagy zavarba jönne, ha e tudósítás számára a legszebbet kell vala kikeresni. Valamennyi szép volt és csoportozatok híven jelképezte a mythologiai vonatkozást, mely szerint Apollo e társnői vidáman, mulatozva töltik idejüket Helikon berkeiben.

A liget hátterében Apollo állt magasan (ifj. *Dömötör Sándor*), előtte félkörben a muzsák: Erató (*Kovács Vilma* k. a.), a szerelmes versek muzsája, mirtus és rózsakoszorúval; Euterpe (*Révész Marika* k. a.), a zene muzsája, fuvolával; közpén Kalliope (*Szabó Erzsike* k. a.), a hőskötemény muzsája, babérszörny kürttel; Klio (*Szakács Róza* k. a.), a történelem muzsája, fenn az ösvényen, ércztáblával és vésővel; Melpomene (*Kiss Ilka* k. a.), a tragédia muzsája, diadémmel fején, törrel és koronával kezében; Polyhimmia (*Dömötör Margit* k. a.), a szónoklat muzsája, szemközt Klíóval, felemelt kézzel és pergament

tekeressel; elől baloldalt Terpsychore, a tánc muzsája (*Kada Margit, Szeless Margit* és *Szokolay Ilonka* kisasszonyok lejt csoportjával), Thalia (*Keresztes Marika* k. a.), a színművészet muzsája, álarczsal kezében; közpén elől Urania (*Klein Olga* k. a.), a csillagászat muzsája, csillagkoronával s előtte az éggömbbel.

Ezt az üde, bájos leánycsoportot, fehér, kék, crémé és rózsaszín görög ruhában, nem volt elég egyszer látni s a függönynek kétszer-háromszor is újra föl kellett mennie, hogy a szemkigyönyörködhessen magát; pedig a hölgyek ugyancsak kifáradtak a plasztikai állástól és vörös villanyfénytől. Mind a két estén zajos tetszést aratott a csoportozat és nem csekély érdekessége volt az előadásnak, midőn a muzsák később megjelentek a nézőtérén. Így igazán a muzsák álltak a műkedvelői előadás bülsőjénél.

Az előadások első rendezője *Bagi Gyula* volt, az eltávozott szintársulat tagja s ugyanó válogatta ki a darabokat; persze, nem ismeri a műkedvelők repertoirejét. Később *Papp Dezső* mint rendező, *Füvessy Imre* mint ügyelő és *Hajagos Dezső* mint segítő igyekeztek azon, hogy az előadás menete fenn ne akadjon.

A mi általán a műkedvelőket illeti, sok ügyes szereplő bukkant fel közöttük, úgy hogy bizonyára még több érdekes előadáshoz kérik fel őket. Az a feszesség, mely először föllépő műkedvelőknél előfordul és érthető

az árvaház területének megszerzése céljából indított kisajátítási eljárástól az érdekelték egy része nagymértű gazdagodást vár: az ott levő területekért gatlatlan, sem a jövődelmezőséggel, sem az ottani forgalmi értékkel semminképp sem indokolt árat kérnek, minél fogva a szükséges területnek egységeitől, magánúton való megszerzése lehetetlenné vált. Bizonyos ugyan, hogy a midőn a mesés kisajátítási árak felől alkotott ábrándképeket a bíróság ítélete szét tépi s a nagy reményekből nem marad más mint egy rosszúl jövedelmző s nehezen értékesíthető szőlősköze: ezen árákból az érdekelt tulajdonosok sokat fognak engedni, de ez csak sokára s nem minden tulajdonosra nézve egy időben fog bekövetkezni; s ha mi a most megindult és nagy érdeklődést keltett mozgalmat elaludni engedjük: az később sokkal nehezebben, vagy egyáltalán nem lesz sikerre vezető s az is megeshetik, hogy akkorra a telep létesítését a pénzügyosoknak egy kedvezőtlen fordulat lehetetlenné teszi.

További eljárásunk sikere tehát a város közönségének jó indulatú és eszelekre kész támogatásától van feltételezve, nevezetesen attól, ha a város közönsége hajlandóan nyilatkozik az u. n. homoki kút és az orsz. tanítóit árvaház között, a létesítendő Széchenyi útea mindkét oldalán elterülő szőlőket az épít. szab. rend. értelmében belterületté nyilvánítani, az ott kiparcellázandó telkekre, a szükséges mennyiség erejéig, az 1881. évi 41. t.-cz. 2. és 3. §-ai alapján új utcák és köztérek nyitása, illetőleg szabályozása céljából a kisajátítási jogot kérelmezni, annak megnyerése után a szükséges területet tényleg megszerzeni s azt az általunk alakítandó egyesülettel közösen megállapítandó terv szerint háztelkekre felosztván, egyesületünk részére tulajdonjoggal azon árban átengedni, melybe a tényleg átadandó területek a város közönségének kerültek.

A kisajátítást s annak közérdekű voltát már az eddig előadottak is teljesen indokolják, de vannak a mellett még egyéb s nem kevésbé fontos indokok is. Nevezetesen a kinyitandó Széchenyi-útea egyik legszebb s egyelőre egyetlen egyenes útcaja lesz a városnak. Ezen útca belső részei már most is szépen ki vannak építve s a kinyitás után még inkább kiépülnek, az útca végét pedig a monumentális árvaház fogja kellemesen beszegni. Ha azonban az útca külső része lassanként építetik be, ott kisebb-nagyobb, a szépséget tekinteteket figyelmen

kívül hagyó, rendetlenül elhelyezett, különböző kiviteli épületek keletkeznek s évek hosszú sorára elvész az a most kinálkozó kedvező alkalom, hogy egy új, egyenes, széles, a szépséget érdeket is teljesen kielégítő fűtőca létesüljön, mely magunknak minta, idegenekkel szemben pedig büszkeségünk legyen. Még nagyobb aggodalmakat kelthet a lassú kiépítés a telek-elosztás szempontjából, mert a kérdéses helyen most is számtalan kisebb-nagyobb birtoktest van, melyeknek tulajdonsaival szemben a város legfőbb a terület felosztása, kiparcellázása esetén s akkor is csak a telek tőrfogatát, s annak útcai vonalát szabhatja meg, de nem állhat föl szabályt arra nézve, hogy a szomszédok a szabálytalan közös határvonalat egyenesre húzni, a felesleges telekrészt a szomszédnak átadni, vagy attól a szükséges területet átvenni tartoznak; így aztán ismétlődik azon szerencsétlen, közegészségügyi, tűzbiztonsági és szépséget szempontokból egyaránt hátrányos, de a magánosok helyesen értelmezett érdekeit is sértő azon helyzet, hogy egymás mellett a legkülönbözőbb nagyságú és alakú telkek vannak, melyeknek zűg-zugos határvonala építkezésnek és napi használatnak egyforma akadálya. Ezen kérdésben tehát a mi tervünk ismét találkozik a közérdekkel, sőt teljesen azonos a város helyes fejlesztésénél érvényesítendő elvekkel, a mi egyébként tervünknek minden pontjára áll.

De ezen ponton érdekeink azonosak az országos tanítói árvaházát építő nméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter árával is, mert az árvaház és a város között fekvő területre az építkezési szabályok hatálya ki nem terjedvén, az árvaház közelében olyan épületek keletkezhetnek s a környéket olyan czélokra használhatják föl, a melyek az árvaház lakóira nézve állandó egészségügyi és épületekre nézve pedig állandó tűzbiztonsági veszélyt képeznek s ezen helyzet beállása még az épít. szab. rend. hatályának kiterjesztésével sem, hanem csak ezen csoportos építkezéssel kerülhet el biztosan.

Ugyancsak a város helyes fejlesztése és szépsége érdekében, — legalább a Széchenyi-úteznak a most felkért területen fekvő szakaszára nézve — kérjük szabályként kimondatni, illetőleg a kisajátított telkek eladását azon feltételhez kötni, hogy a házak ne legyenek a telkek útcai vonalára építhetők, hanem csak az azzal párhuzamosan, az útcai vonaltól néhány öllel bentebb kijelölendő vonalra

helyezhetők, kötelezővé tétetvén az útca-vonal és a lakóház közé eső területek díszkertet alakítása; s ha ez ezen területen létesülő összes új utcákra kötelezőleg nem mondatnék is ki, mégis észszerű lenne azt legalább megengedni s az építkezési szabályok azon részeit, melyek ezen villaszerű építkezésre nem alkalmazhatók, ezen építkezésekre nézve felfüggeszteni, a mi annál könnyebben keresztülvihető, mivel a beépíteni kívánt területekre azok hatálya különben sem terjedne ki.

A kérdéses területet 200 □-öles telkekre kérjük felosztatni, mivel ezt tartjuk azon legkisebb területnek, a melyen az egészségügyi és szépséget kívánalmaknak megfelelően építkezni lehet s a melyen még a villaszerű építkezés is keresztülvihető.

A megszerzett területből kihatást telkek együttesen adatnának el az általunk alakítandó egyesületnek s az egyesület osztaná azt szét saját tagjai között az általa megállapított módon s akképen, hogy azok részére, a kik 400 □-öles, vagy ennél nagyobb telket kívánának, két vagy több telket eszotlatnák össze. Az építkezésre vonatkozó terveket a tek. tanács elbírálása alá bocsátanák s alvétnékn magukat az építkezési szabályrendeletnek ezen építkezések természetéhez és céljához képest módosított mindenmemű rendelkezéseinek, sőt a menyiben szépségeti és közegészségügyi tekintetben szigorítók, vagy az épít. szab. rendeletben fel nem található intézkedések mutatkoznának szükségesekeknek. — előleges megállapodás után azoknak is.

Ha tehát a város közönsége kérelmünket teljesíteni hajlandó, egyesülettől alakulunk s a kisajátítandó telkek átvételének biztosítására nagyobb összegű készpénz, vagy jelzálogi biztosítékot vagyunk hajlandók nyújtani, melynek összegét szintén meghatározni kérjük.

Mint hogy továbbá arról értesültünk, hogy a szabályozandó Vásári-nagy-útea Vászár tér felől, közvetlenül a most meglovó beépített telkek folytatásaképp még nagyobb mennyiségű telkek eladása van tervben s minthogy az ügy iránt érdeklődők egy része inkább a város ezen nagy forgalmú részén kíván építkezni: aláírásokat azokból is fogadtunk el, a kik ezen területen kívánják az építkezésre vonatkozó tervüket megvalósítani s ehhez képest mély tisztelettel kérjük, hogy teljesen a fentebbi elvek alapján fogantatandó építkezéshez ugyanolyan feltételek mellett a Vásári-nagy-útea mindkét oldalán

is, alig zavarta a két estét. Bagi úr jó tanácsokkal látta el a közreműködőket és a bók, melylyel az ügyesebbek elhalmozta, nem pusztán udvariasság volt. Talán jobban meghuzhatta volna a darabokat, mert az élőképvel együtt igen hosszúra nyult az előadás. És a műkedvelő, minthogy csak kivételesen lép fel, nem fejthet ki gyorsjártékot és beszédet úgy, hogy a rövid darab is hosszabb lesz vele a rendes színházi estnél. Virágot annyit kaptak az ifjú hölgyek, hogy vasárnap még az utolsó függöny-lebocsátás előtt is maradt felnyújtani való. Taps és kihívás szintén bőven kijutott minden szereplőnek és minden kinálkozó alkalommal. A felvonásközöket Balogh Bandi zenekara töltötte ki gyújtó nótáival.

„A dolovai nábobleánya” érdekességét Kiss Emilia k. a. (Jób Vilma), Parragh Otti k. a. (Szentirmainé), Fehér Margit k. a. (özü. Domaháziné), Jó Gyula (Tarján főhadnagy), Hankovszki Zoltán (Szentirmai kapitány), Papp Dezső (Merlin báró) szereplése képviselte. Ok vitték a darabot és Kiss Emilia k. a. előkelő modora, Parragh Otti k. a. élénk kedélye nyílt színen is tapsra indította a hallgatóságot. Fehér Margit k. a. nyugodt főlányul játsza szerepét. A férfi szereplők ügyesen mozogtak; nem különben Oláh Gyula (Loránt hadnagy), Szakács József (Bilitzky kadét), Nagy József (Miska huszár), Vajda Jenő (pompás

angol inas), a kik a másodrangu személyeket vállaltak el s egy-egy jelenetben még Bereczky Jenő (Jób Sándor), Oláh Béla (Szklabonyai) Kamrás József és Szeder Ferenc (a darabot kezdő ügyvédek), Füredi Gyula (orvos), Curtutiu Kornél (káplár) működtek közre. Legjobbhan sikerült a kaszárnyában játszott 3-ik felvonás s az eljegyzés a 4-ik felvonásban. Ott Parragh Otti kisasszonynak, itt Kiss Emilia kisasszonynak és Jó Gyulának voltak egyes mozzanatai. Hankovszki Zoltán, Papp Dezső, Oláh Gyula jó ötletekkel játszottak és Nagy József a kaszárnyahumor ügyes képviselőjének mutatkozott.

A „Czifra nyomorúság” nagy számu szereplőjével 11 óránál tovább tartott. A női szerepek, részben komolyabbak a másik darabnál, új szereplők kezében voltak. Muraközy Erzsé k. a. (Eszter) komoly beszédével, Szalontai Gizella k. a. (Bella) szívhez szóló hangjával, Sárközy Eszti k. a. (Zsófi asszony) panaszközösával jól illettek a drámai keretbe; Sz. Tóth Vilma, Domán Mariska (a Zegernyei nővérek) és Dékány Mariska (Mézesné) kisasszonyok meglepő komikai érzékről tanuskodtak s meg is neveltették a hallgatóságot. Egy-egy párbeszéd, egy-egy hangváltozás, itt egy érzelmes felkiáltás, ott egy panaszos kifakadás szívből jött és szívhez szólt. Tökéletes drámai ábrázolást úgy sem vártunk műkedvelőktől, elég ha annyit kaptunk, mint

jelztük. Ő: ifjú kisasszony, a jövő bákirálynő, kedves csiesérgéssel, élénk forgolódással ábrázolták a diurnista leányait, u. m. Láber Sarolta, S. Kovács Zsuzsika, Fekete Ilonka, Szabó Aranka és Keresztes Terka. Csoma Bálint a diurnista Papp Dezső volt és a koserü humor kifejezése pompásan sikerült neki. Ő volt valameny közt a legügyesebb. Oláh Gyula a léha Poprádival, Jó Gyula a hirtelen elváltait szerelmes Tarzalival, B. Kiss József a félénk Mádi Simonnal, Nagy József az adóságok terhe alatt nyögő Sodró bácsival tettek ki magukért. A többi szerepeket Szeder Ferenc (Bálnai tanácsos), Kamrás József (Murok ügyvéd), Füredi Gyula és Oláh Béla (két irnok), Hankovszky Dezső (végrehajtó), Dömötör László (beeslő), Bereczky Jenő (pimzér) játszották. És így két kellemes est emlékével távozott mindenki s a szereplők, meg a nézők kölcsönösen meg voltak egymással elégedve.

A két est nagy jövedelmet hozott tehát és a siker kivívásában méltó elismerés illeti a főrendező urhölgyeket: Gyenes Gyuláné, Patoky Imréné s özü. Szakács Istvánné úrnőket, kik a szereplők felkérésében, összeraktatásban, a próbák intézésében s az előadás támogatásában buzgólkodtak. Más jótékony intézmények is megirigylhetik az ilyen intézőket.

Amateur.

is közvetlenül a már beépítve levő háztelkek folytatásaké, méltóztassék a szükséges területeket rendelkezésünkre átadni.

Ezek szerint kérelmünket a következőkben összegezzük:

1. Méltóztassék elvileg elhatározni, hogy a Széchenyi-útcának a homoki kút és az országos tanítói árvaház közé eső szakaszának mindkét oldalán a város közönsége akkora területre fogja a kisajátítási jogot kérni, a mennyiből az alakítandó házépítő egyesület által kimutatandó számú és nagyságú telkek kibasíthatók s az egyesületnek átadhatók lesznek.

2. A Széchenyi-útea végén kisajátítandó területet körülbelül 200 □-l területű telkekre felosztván, annyi telket boesát a házépítő egyesületének rendelkezésére, a mennyit az egy előre megállapítandó határidőig felkér, illetőleg a mennyinek megvételét biztosítja; a város közönsége az átadási árt □-lennként olyan összegben állapítja meg a mennyiben az átadott területek kisajátítása neki tényleg került; a telkeknek az egyesületi tagok között leendő mikénti felosztása az egyesület feladata.

3. A Vásári-nagy-útea külső végén, közvetlenül a már beépített területek mellett, az ugyanazon időig megállapítandó méltányos árban a felkérendő telkeket az egyesületnek ugyanolyan feltételek mellett szintén rendelkezésére bocsátja.

4. Méltóztassék továbbá meghatározni, hogy a kisajátítandó telkeknek a házépítő alakítandó egyesülete által leendő megvételek biztosítására milyen összegű (értékű) biztosíték letétele kívánatik s milyen idő alatt, milyen feltételek mellett?

Tájékoztal még tisztelettel felhozzatik, hogy az aláírások eredménye az ide másolatban esattolt aláírási ívek szerint a Széchenyi-útea külső részén mintegy 46, egyenként 200 □-l területű telek megszerzése és átengedése, a Vásári-nagy-útea végén pedig 7 egyenként 200 □-l területű telek átengedése lenne szükséges, ezen terület azonban az aláírások tovább folytatása által még növelhető.

Az aláíróknak egyesülettel szervezése s az egyesület alapszabályainak kidolgozása előkészítés alatt áll s a mennyiben a város a kisajátítás kérelmezését kilátásba helyezi: egy egyesülettel, mint jogi személylyel, fog szemben állani.

Politikai szemle.

A magyar képviselőház azóta, hogy a husvétii szünetje elmúlt, a lelkesítő jövedelmek rendezéséről szóló törvényjavaslattal foglalkozik. Minthogy a kath. egyháznak elég vagyona van arra, hogy önmaga rendezze lelkesítőinek fizetését, ez a javaslat csak a többi bevett vallásfelekezet lelkesítőire vonatkozik, a kik között bizony sokan valóságos nyomorúságban tengődnek.

E törvényjavaslat célja az, hogy mindazon lelkesítőknek, a kiknek a papi álláshoz méltó képzettségük és műveltségük van, legalább 800 frt évi jövedelmük legyen; a hol tehát ennyi sineo, ott az állam kiegészíti a papi fizetést 800 frtra. Az olyan papoknak azonban, a kiknek nincs meg a megfelelő műveltségük (pl. az oláh pópák), csak 400 frting ad kiegészítést az állam. Természetes, hogy az állam ezt a segítséget feltételekhez köti, a melyek között legfontosabb, hogy az illető lelkesítő államellenes magatartást ne tanúsítson, mert ekkor rögtön elveszti az államsegélyt.

Ha a javaslat törvénynyé válik, bizonyára megmenti a lelkesítőket a nyomortól és képezzék teszik őket arra, hogy egészen szent hivatásuknak élhessenek; de egyuttal megkönnyíti a szegényebb egyházak terheit is és lassankint oda juttatja őket, hogy nekik is kellő műveltségű papjuk legyen.

De lesz e törvénynek egyéb haszna is. Azokat a szegény oláh, tót és szerb lelkesítőket elvonja a magyar állam elleni izgatástól, lassankint bizalmat önt beléjük a magyar nemzet iránt, ezzel pedig az ő templomaik és iskoláik is a magyarság barátjaivá válnak. Bizony, hogy ez rögtön nem fog menni, de a törvény hatása előbb-utóbb mégis csak ez lesz.

És csodálatos, azért mégis akadnak képviselők, a kik e javaslatot ellenzik. Egyik a protestánsok autonómiáját félti tőle, s ide esatlakoznak a néppártiak is. (Mekkora fari zeusság! Néppárt, és félti a protestáns autonómiát! Pedig a néppárt tulajdonképp csak attól fél, hogy az állam és a felekezetek között teljes talál lenni a békeség, mert akkor azután vége a néppártnak.) A másik attól tart, hogy akkor a papok a kormány kortesei lesznek; a harmadiknak azért nem kell a javaslat, mert szerinte ez tulajdonképp jutalom a felekezeteknek azért, hogy az egyházipolitikai törvényeket nem ellenezték.

Egy szóval a reakció, a mely szeretné, ha az állam minél inkább harezban állana a felekezetekkel, mindent elkövet e javaslat ellen. Apponyi most is kétszínű szerepet játszik. Olyan követelményekkel áll elő határozati javaslatában, a melyek, ha elfogadhatnának, évek hosszu sorára lehetetlenül tennék a szegényebb lelkesítők tisztességes javadalmazását. Polonyi és Sima pedig a kath. papi javak lefoglalását kívánják s azután ez alapon a lelkesítő jövedelmek rendezését! De persze, ki-látják a lólab. — Hanem azért e javaslatból, mely mellett még Tisza Kálmán és Csáky Albin is felemeltek szavukat, törvény lesz.

Az április 20-iki ülésben benyújtotta a kormány a kiegészítő javaslatokat, számszerint 18-at; a szélsőből pedig, szövetségbe a néppárttal, rögtön rendezett egy kis komédiát. Miskor a javaslatok kinyomatását és az illető bizottságokhoz való utasítását egyszerre szótkák kimondani; most azonban az említett szövetség névszerinti szavazást kívánt arra, hogy előbb kinyomassanak a javaslatok vagy legalább felolvassassanak s csak ezután utasítsanak bizottsághoz; rögtön utána pedig a névszerinti szavazásnak másnapra halasztást kérte. Dicső gyerekek!

Az amerikai egyesült államok kongresszusa elhatározta, hogy követeli Spanyolországtól Cuba kiürítését és függetlenségét, és hogy ily értelmű ultimátumot intéz Spanyolországhoz. Mac Kinley elnök már aláírta az ultimátumot, a melyre természetesen majd az ágyuk fognak felelni. A háboru nyílt kezdete tehát csak órák kérdése.

Spektátor.

T a n ü g y.

Sajnálatomra tapasztalom, hogy a multkori fölszólalásom, jelen a „K. L.”-ban ily című rovat többször jelenik meg, vizsgálgra nem talált. Pedig higyjék el az illetők, hogy csak maguknak használnak, ha időről-időre a tanügyet s mindazt, a mi e keretbe illik, nyilvánosan megbeszéljük. Azt akarjuk, hogy a társadalom tekintetbe vegyen beününket; adoptálja a nép leghűbb napszámait — a néptanítókat — tagjait. De hogyan érjük ezt el, ha sohasem beszélünk vagy beszélünk magunkról? Zörgessetek és megnyitátok, mondta Jézus Krisztus.

Ezúttal egy örvendetes tárgy adja a tollat a kezembe. A „Néptanító Lapja” — a mely lap 10 000 példányban jelenik meg minden héten — folyó évi 12-ik számában szó szerint hozza azon szabályrendeletet, melyet Kecskemét th. tanácsa az iskolarend érdekében kibocsátott. Hozzáteszi a nevezett lap, hogy ezen szabályrendelet másolatát ő excellenciája, a közoktatásügyi miniszter, leküldte a

főispánokhoz, azon megjegyzéssel: „miként ily szabályrendeletnek életbeléptetése a törvényhatóságok területén mindenütt kívánatosnak mutatkozik”.

Ez ránk nézve lélekemelő és büszkék lehetünk mi, kecskemétiak, hogy városunk vezetősége mintául szolgál az egész országnak. Eljen a derék tanács és lelje még igen sok-sok fíradózásának és böles intézkedéseinek babérait.

Hogy a t. olvasó közönség is ismerje a szóban levő szabályrendeletet, ide írom szó szerint:

Kecskemét th. város szabályrendelete az iskolai rend védelme tárgyában.

1. §. A mennyiben súlyosabb beszámítás alá eső bűncselekmény nem forog fenn, kihágást követ el és 50 frting terjedhető pénzbüntetéssel büntendő:

1. a ki valamely nyilvános iskola tanhelyiségébe a tanítás ideje alatt engedelem nélkül bemegy és a tanítást az által, hogy onnét az illető tanár, tanító vagy helyettesének felhívására sem távozik, vagy szándékosan bármely más módon megzavarja;

2. a ki az iskola bármely helyiségében a tanulók előtt erkölestelen, vagy oly kifejezést használ, illetve oly magaviseletet tanúsít, mely a tanári vagy tanítói tekintélyt sérti, vagy kisebbiti.

2. §. Kihágást követ el és 50 frting terjedhető pénzbüntetéssel büntendő az a szülő, gyám vagy tanulóra felügyeletet gyakorló személy, a ki a tanulóra vonatkozó jogból a tanítói intézkedést tudva meghiusítja, vagy a tanítványt az ily intézkedés iránti engedtlenségre rábízza.

3. §. A pénzbüntetés a városi iskola-alap javára fordítandó és behajlatlansága esetén az 1879. évi XL. t. cz. 22., 29. és 30. §§-ai szerint elzárásra változtatandó.

4. §. A jelen szabályrendeletbe ütköző kihágások elbírálására illetékes hatóság: első fokban a rendőr-kapitány, másodfokban a városi tanács, harmadfokban a m. kir. belügy-miniszter. A büntető eljárás az ügyre nézve érdekelt tanár vagy tanító feljelentésére az illető tanítészeti igazgatóság felhatalmazása folytán indítható meg.

A folyó hó 1-én tartott tanítói értekezleten Páthly Károly igazgató úr beszámolt azon pénzüsszegegről, mely a könyvtár gyarapítására rendelkezésére állott. A tantestület tudomásul vette az igazgató előterjesztését, a mely szerint most már nemcsak a központban, (I. ker. isk.) hanem a II. és III. ker. iskolában is lesz könyvtárunk, a tanítótestület önképzésére. Erről azonban, ha a t. szerkesztőség megengedi, jövőre többet.*

Kecskemét, 1898 április 20.

*Klauber János,
közs. tanító.*

Empedokles nagy elemei.

(Folytatás és vége.)

Az óceán legmélyebb pontjával 1895-ig a Tuscarora mélységet tekintették, mely Japántól délnek 8504 méteres. Ez a 835 méteres értékszaporodás valószínűbb tette a hiedelmet, hogy a Föld legmélyebb és legmagasabb pontjának egymáshoz való mérőleges távolsága lehet annyi, a mennyivel rövidebb a sarki rádiusz, mint az egyenlítői földküllő, de mivel a legmagasabb hegy a Gaurinszankar 8840 méteres, a legmélyebb tengerpont értékével összeadva 18'3 kilóméter hosszú vonalt ad, még 3'95 kilométerre volna szükség. Világos ezekből, hogy valóban burkolja a víz a szilárd száraz földkérget. Sőt hogy a vizelem mindent maga alá igyekszik ismét visszatépni, a mint egykor lehetett, mikor a földalatti tűznek talajemelő titáni harezza megkezdődött, szemmel látni. Nem gondol az azzal, hogy eképp az embert az állatország nevezetes részével s a növényvilágot túlnyomóan létezése színterétől fosztaná meg. Kitűnik ez ama szövetségből, melyet a tenger a szárazföld vizeivel kötött

* Szívesen vesszük.

és semmi módot próbáltnak nem hogy nyilvánvaló komoly szándéka keresztülvitelében.

Mennyi törmelék hordanak a folyók a tenger ágyába, a delták növekedésének árnyát mutatja ki. A tengerpartok kopása mértékéből pedig Geikie angol geolog számította ki, hogy Európát 4 millió év alatt egészen lehordja az óvilág testéről az Atlanti óceán vizének langyos áramlata.

De közvetlenül is támad a tenger. 1895 márczius 12-én Triestben az esteli órákban előtört az ár a város laposabb részeit; oly gyorsan és nesztelenül jött, hogy a Tomaso kávéház vendégeit mind benn szorította. 1897 július 2-án Barcelona mellett a tenger tükre több órán át 10—10 percznyi időközben 10 métert emelkedett és sülyedt. Nehezebb eset volt, a melyet Jokohamából 1896 június 15-ről jelentettek.

A keleti japáni parton a Senday öbölben 460 km. hosszú vonalt öntött el, mely alkalommal 30,000 ember veszett el, mivel a 25 m. magas ár éjjel jött. Kumaszki város 6000 lakója belefűt, 5080 épülete egészen tönkre ment. Július 26-án meg Kínában Kiangszu tartományban Hai-Tsheu mellett 37 km. hosszú vonalon pusztított el a tengerár több falut, 4000 lélekre számítják az emberélet vesztését, sok háziállat elpusztult, a rizsföldeket a víz elrombolta.

Csak a legbelső mag, földünk kebléből ki nem hűlt melegével az, mely a vizek eme nagy lapító munkáját pontonként ellensúlyozza és a szárazon élő szervezetek javára ma is emel ki púpos fölületeket a második burkolat hatalmas pánceza alá és tolja a harmadik rétegbe a levegőbe. Hol vennék különben magokat a tengeri szervezetek, melyek sokszor föltűnően nagy számmal találhatóak beágyazottan sok magasabb hegység oldalában. Cordier számítása szerint a vulkánok 500 köbkilom. látat produkáltak az utóbbi 3000 év alatt, a mely mennyiségből egy évre $\frac{1}{6}$ köbkilom. jut.

A föld fia jól érzi magát, sőt századok meg ezredévekre számított tartósságú műveket alkot azon az ingatag, vékony burkolaton, mit a belső tűz emelt fölt a légóceánba és nem igen jut eszébe, hogy csak márról-holnapra él rajta. A bányák és ártézi kútak mélyében eszközölt meleg mérésekből az tűnik ki, hogy egyre másra minden 33 m. mélységgel 1 fokot emelkedik a kőszék melege. Ez a hőnövekvés 1 mérföldnyi mélységben 225 fokot tesz, 7 mérföldnél pedig közel 1600 fokot, melynél megoldva a vas, a gránitkő, a bazalt és az ismert anyagok legtöbbje.

E boríték, mondja E. Reclus, a föld átméretéhez képest csupán vékony hártya, melyről egy 4 milliméter vastagságú papírlémezzel bevont 1 m. átméretű ceppfolyós gömb nyujthat némi képet. Ilyen ceppfolyó földünk belsejében a láva és az olvadt kőszék tengere, melynek, mint a külső óceánnak, szintén megvannak a maga áramlásai, árapályai; a porfir, diorit és ophit hegység eme tűztengernek csak hullámfódrái s a tengerpartokon elhelyezkedett Etna, Pic de Teyde, Mauna Loa az ő kitérőseik és láváikkal azon viharokról tanúskodnak, melyek a tőlünk lakott földburok alatt zajonganak.

Mások nézete az, hogy a tűzhányók nem a föld hevenyfolyó egész beltartalmából hoznak föl kitérőseik alkalmával mutatód, hanem csak egyes vulkáni tűzhelyek kéményei gyanánt szerepelnek. Hopkins szerint a föld belsejében folyós állapotot csak úgy képzelhetni, ha jelentékenyen vastag a burkolata; mivel a nutáció és a precenzió es esetben meg nem érhető; a vulkáni működés lehetőségét pedig úgy magyarázza, hogy a szilárd kéreg és a belső kemény mag között úszó lávareteg van.

A föld belseje bár igen magas hőfokú, de esőpfolyóvá nem igen válhatik a burkoló rétegek óriási nyomása alatt. Az egész föld súlyát a nehézkedésből és a tartalmazott anyagok átlagos fajtsúlyából 1,082,841 trillió kilogramra számították, a burkoló levegő 51,344 trillió kilogramm az összes vizek 125,819 " " a kemény talaj 904,678 " " az utóbbiból a tenger színe alá jut 894,393

trillió kilogr. a tengertükről fölött való szintre 10386 trillió kilogr. és az úgy osztakozik meg fölgömbönként, hogy az éjszakira 5425, a délre 496, a keletre 5448, a nyugotira 4938 trilliókban számított kilogr. jut.

Bessel és Wagner számítása szerint a föld 1 billió köbkilom. volvan, az óceánok benne $\frac{1}{888}$ részt képviselnek; a föld súlya 6000 trillió tonna; a vizek $\frac{1}{17}$ billió tonna, tehát $\frac{1}{4780}$ rész. A száraznak kimagasodása 10-szerre kisebb, mint a tenger mélyedése; és mivel a száraznak a térsége a víznek csak $\frac{1}{3}$ részét teszi; a tenger vizének térfogata legalább 30-szor nagyobb, mint a szárazföldeké a mi tengerszíni nulla fölött látható.

John Murray a szárazföld és az óceán köbtartalmát magassági és mélységi rétegek szerint következőleg számítja ki százelekkora:

száraz		viz	
0—180 m. között	%	0—180 m. között	%
180—460	21.6	180—910	17.32
460—910	21.4	910—1830	20.82
910—1830	19.5	1830—3660	35.98
1830—3660	12.3	3660—5490	20.13
3660—5490	2.9	5490—7320	1.08
5490—7320	0.3	7320 méteren alul	0.03
7320—méteren fölül	0.1		

Föltéve pedig, hogy a folyók évente 15.4 köbkilométer földet hordanak le a tenger fenekére, 3.34 millió év szükséges arra, hogy a száraz és víz magasság teljes kiegyenlítődsét nyerjen. Ilyen hosszú tartamú munkát adott a föld belső melege a víznek, hogy megbirkózzék vele. De fölhatol a víz a légtébe is magasan, noha alakot váltott megjelenésben, mint vízgőz. Vincent azt mondja, hogy a nimbus fölhők magassága 1000 m., a cumulus fölhők 2000 m., a stratocumulusoké 2500, az altostratus 6000 m. magasban úszik, a cirro cumulus 7000 méteren, a cirrus 9000 méteren, sőt a cirrostratus épen 10,000 m. magassáig emelkedik föl.

A világtér Ponillet szerint — 142° C. hideg. Ha talán nem épen oly dermesztő is az, mindenestre hidegebb, mint a légnek eddig megfigyelt legalacsonyabb mérséklete. Glaisher léghajója Angliában 15° meleg időben szállott föl és 52 perez alatt, midőn lég-súlymérője 11,000 m. magasban 165 milliméterre sülyedt, — 24° C. hideget jelzett a hőmérő.

Mig tehát a fölület, a melyen lakunk, aránylag vékony réteggel pokoli tüzet burkol, mely talpunk alatt izzik, addig fejünk fölött a világtér fagyasztó hidege dermedez, mi ellen a szervezetek javára csak a terjen-gős természetű, föltöttebb mozgékony és nem épen sűrű levegőburkolat az egyedüli védelem. És e gyarló ernyő alatt gyermekded biztonságban él, tesz-vesz az ember a földteke külsején, mely még a meteorokévek és hulló csillagok részéről is szünetlen bombázás alatt áll.

Aligha ismerte ennyire Empedokles a maga nagy elemeinek egymáshoz való viszonyát, de azért teljes elismerés neki: az ő öröksége nőtt kamatok kamatával ekkorára.

Hanusz István.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A Szabadelvű-párt folyó hó 24-én, azaz ma, vasárnap délután 3 órakor, a „Royal”-szálloda éttermében értekezletet tart, melyre a párt vezérbizottsága és közgyűlés tagjai oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy tekintettel a megvitásra kerülő tárgyak fontosságára, azon lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Az értekezlet után délután 4 órakor ugyanott a Szabadelvű-Kör tartja meg évi rendes tisztújító közgyűlését, melyre az egyesület tagjai s az érdeklődők ez úton is tisztelettel meghívattak.

— Kinevezés. Főispán úr ó nagyméltósága, a Kecskeméti város törvényhatóságánál üresedésbe levő főszámvévei állásra Rapcsányi Kálmán eddigi alszámvévet nevezte ki.

— A városi múzeum és nyilvános könyvtár létesítése ügyében lapunk hasábjain többször felszólaltunk már. Annak szükségét városunk hatósága is belátva, új városházunk építését is úgy intézte, hogy abban a múzeum és könyvtár befoglalására kellő helyiségek álljanak rendelkezésre. Mivel pedig az utóbbi időben városi tanácsunk gondoskodása folytán úgy a könyvtár szakszerű kibővítése, mint városunk története s régi lakosságá életmódja s fejlettségére vonatkozó régiségek gondos kézzel részben összegyűjtettek, a városi tanács megalakította a könyvtári és múzeumi bizottságot, melynek feladatát a múzeum és könyvtár rendezése, kiegészítése s azoknak szakszerű ismertetésével társalmunknak szellemi tevékenységre irányuló ösztönzése lesz. A bizottság ifj. Bagi László főjegyző úr elnökölte alatt a következő tagokból áll: Balla János levéltárnok, Hanusz István főrealiskolai igazgató, dr. Hollós László főrealiskolai tanár, dr. Horváth Adám országgyűlési képviselő, dr. Kovács Pál jogakadémiai igazgató, Kovács Antal kegyesrendi főgimnáziumi tanár, dr. Pázmán Zoltán jogakadémiai tanár, Révay László tanító, Sándor István I. aljegyző, Szabó József anyakönyvezető, Sziládi Károly tb. levéltárnok, ifj. Tóth István anyakönyvezető-helyettes, Zolnay Antal árvászeki ülnök.

— Látogatások. A helybeli Szentferencz-rendi háznak f. hó 18-án illusztris vendége volt Ugyanis magyarországi kőrutjában Fláming Adám pápai követ a kecskeméti társházat is utba ejtve, a rendre vonatkozó újítások tárgyában hallgatta meg a rendtagok véleményét. — F. hó 23-án pedig a hazafias kegyes tanítórend rendefőnöke, főtisztelendő Franck Ferencz úr látogatta meg a kegyesrendi társházat.

— A Rongyos Egylet és a Jogakadémiai Ifjúság által rendezett műkedvelői színi-előadások — mint azt lapunk tárcázózatában közöljük, — úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben nyívesen sikerültek, úgy hogy a rendezéssel együtt a művészi előadók szerzett babérjaikra büszkéek lehetnek. De ehhez a diésőshez sok fáradság és munkával jutottak hozzá. Bámulatra méltó volt az a buzgóság, melylyel a rendezőség legbuzgóbb három tagja: Pataky Imréné, Gyenes Gyuláné és Szakács Istvánné úrhölgyek, a darabok sikere érdekében kifejtették, de vetélkedtek velők a szellemes kedves műkedvelők, a kik szorgalmas tanulmány és fáradságos munka után magukat művésziileg kiképezve, a közönségnek két élvezetes estét szereztek. Méltó befejezése volt a két műkedvelői előadásnak a színi-előadások után a kaszinó termében rendezett táncestély, melyen a közönség kedvencei iránt érzett hálás elismerése jelül, oly nagy számmal jelent meg, mely díszere válhatott volna bármely előkelő bálak. A vig kedv pedig az idővel mindinkább hatványosodott, úgy hogy a fesztelen vig kedv és a tánc varázsa reggeli órákig tartotta együtt az illusztris társaságot. A jelen volt hölgyek névsorát a következőkben közöljük. Asszonyok: Ádler Imréné, Darányi Ferenczné, Dékány Mihályné, Dékány Lászlóné, Domján Jánosné (Gyón), Dömötör Sándorné, Éder Rezsóné, Fekete Istvánné, Gyenes Gyuláné, dr. Igács Józsefné, Kada Elekné, Keresztes Jánosné, Balázsfalvi Kiss Józsefné, Búza Kiss Lajosné, Kiss Zsigmondné, Koperniczkyne (Ujtalurlól), Koritsánszky Jánosné, S. Kovács Gaborné, Kovács Istvánné, S. Kovács Mihályné, Laukó Károlyné, Láber Károlyné, Muraközy Béláné, özv. Muraközy Sándorné, dr. Nagy Mihályné, báró Eötvös Lászlóné, Papp Györgyné, Papp Sándorné, Parragh Gedeonné, Pataky Imréné, Révész Benézéné, Sárkány Samuelné, Szabó Imréné, Szabó Józsefné, Szakács Istvánné, Szalontai Sándorné, dr. Szeless Józsefné, ifj. Tóth Istvánné, Vágó Lászlóné. Lányok: Czipiádesz Margit, Davida Vilma, Dékány Róza, Mariska és Juliska, Domján Mariska (Gyón), Dömötör Margit, Fekete Ilonka, Hanthó Auróra, Kada Margit, Keresztes Mariska és Terka, Bfvi Kiss Emilke, Búza Kiss Ilonka, S. Kovács Zsuzsika, Kovács Vilma, Laukó Lenke és Rózsai, Láber Sarolta, Muraközy Erzsike, Juliska és Mariska, Nagy Blanka, Parragh Ottika, Révész Maresa, Sárkány Er-

zsike, Szabó Adél és Erzsike, Szakács Róza, Szalontai Gizella, Szeless Margit, Ujvári Jolán.

— **Az állami Miklós-szőlőtelep** létesítése alkalmával a város közönsége, a földmívelésügyi miniszteriummal oly megegyezésre jutott, hogy az állam a szőlőtelepen a kecskeméti ügyeknek megfelelő vinczellér-iskolát rendszeresít. Hosszú tanácskozások után az ügy oly stádiumba jutott, hogy a földmívelésügyi miniszterium kiküldöttéi, névleg: Dobokay Lajos, Lónyay Ferenc osztálytanácsosok, Molnár István kir. tanácsos, országos gyümölcsészeti miniszteri biztos és Holbenhayer kir. főmérnök, folyó hó 21-én városunkba jövéen, Koricsánszky János az áll. szőlőtelep igazgatója és Grazeli Miklós a földmívelésiskola igazgatója közbejöttével, itt helyszínén, a városi tanács és meghívott szőlőbirtokosokkal értekeztek, a Miklós-telepen fölállítandó szőlőszeti tanfolyam fölállításra tárgyában. A bizottság abban állapodott meg, hogy a kecskeméti viszonyok tekintetbe vételével ne vinczellér-iskola, hanem szőlőmunkás-tanfolyam létesíttessék, a melybe 20 kecskeméti és 20 vidéki, katonasoron túllevő ifjú vétecsék föl, a hol a szőlőszet és gyümölcsészet minden ágában gyakorlatilag képesítettnek. A főlvetel díjmentes, sőt a munkások napidíjban részesülnek, a melyből ellátásukat maguk fedezik. A tanfolyam egy éves, a végzett növendékek azonban még egy évig a telepen maradhatnak. A tanfolyam valószínűleg 1899-ik évben nyílik meg.

— **A községi puszta iskolákban** f. hó 17-ikén ülték meg az 1848-iki törvények szentesítésének 50 ik évfordulójának emlék-ünnepét. Mint értesülünk, mind a 19 puszta iskolákban a tanítványok, szülők s nagyszámú tanyai nép jelenlétében, az ünnep fontosságához mért lélekemelő módon folyt le az ünnepség. A gyermekek hazafias dalokat énekeltek, többen alkalmi költeményeket szavaltak s végül pedig a tanító méltatta hazafias beszédében a nap jelentőségét s a haza és király iránti hűség és szeretetre hívta föl a közönséget.

— **A husvétii ünnepek,** a keresztény világnak e nagy ünnepei, zsűfolásig megtöltötték ájtatos hívőkkel templomainkat. Monumentális szép nagy katolikus templomunk volt különösen látogatott, hol a templom hájójában, az oszlop-csarnokokban és karzatokon több mint 10,000 ember ünneplte a Megváltót. Nagy templomunk méretei, az abban nyilvánuló szimmetrikus összhang valóban imponáló, ámde éppen azért támad föl bennünk a vágy, hogy nagytemplomunk, városunk minden rendű lakosságának büszkesége, megfelelő műfestés által díszes keretet is nyerjen. Ez a tervünk széles körben tetésre talált s most már a róm. kath. egyháztanácsból várjuk a kezdeményezést, hogy a templomnak kifestését, közada kozás vagy bármí úton kezdeményezze, illetőleg a gyűjtést megindítsa, hogy a díszes templomban a hívők vallásossága azok szép-érzékének fejlődésével fokoztassék.

— **Műkedvelői előadás** lesz a jövő hónapban ismét. Ugy értesültünk, hogy a Nő-Egylet, a Műkedvelők Zenekara és a Katona-Kör, mint egy hatalmas triumvirátus egyesült arra, hogy a jövő hó közepén hangverseny-nyel egybekötött műkedvelői előadást rendezzenek a színházban. Az előadások iránt már előre nagy érdeklődés mutatkozik.

— **A „Rongyos Egyesület és Jogakadémiai Olvasókör”** javára rendezett műkedvelői színi-előadás bevétele jegyekből 853 frt 80 kr., felülfizetéséből 15 frt. összesen 868 frt 80 kr. volt. — A tisztá jövedelmet a rendezőség a legközelebb tartandó gyűlésén állapítja meg. — Ezuttal a rendezőség hálás köszönetet mond, a siker előmozdításában közreműködött:

Dékány Mariska, Domián Mariska, Dömötör Margit, Fehér Margit, Fekete Ilonka, Kada Margit, Keresztes Terka és Mariska, Bfv. Kiss Emília, Kiss Ilka, Klein Olga, Kovács Vilma, S. Kovács Zsuzsika, Lábér Sarolta, Muraközy Erzsé, Parragh Ottika, Révész Mariska, Sárközy Eszter, Szabó Adél és Erzsike, Szakács Róza, Szalontai Gizella, Szeless Margit, Szokolay Ilonka és Sz. Tóth Vilma úrhölgyeknek; Bereczky Jenő, Dömötör Sándor és László, Füredi Gyula, dr. Hankovszky Zoltán, Hankovszky Dezső, Jó Gyula, Juhász Gyula, Kamrás József, Bfv. Kiss József, Nagy József, Oláh Gyula és Béla, Papp Dezső, Szakács József, Szeder Ferenc és Vajda Jenő uraknak; a fáradszónak sűgő Hajagos Gyula és Papp Dezső rendező uraknak. — Végül köszönetét fejezi ki a rendezőség Farkas Ignác gyógyszerész, Szent-Gály Gyula igazgató, Gröz Lipót kereskedő és Pataki István könyvkötő urnak, az előadáshoz szükséges kellekek szives átengedéséért. — *Felülfizettek* Markovics R. 1 frt, Bleyer László 1 frt, Gröber József 1 frt, dr. Nagy Mihály 1 frt, dr. Horváth Mihály 2 frt, dr. Szeless József 2 frt, Koritsánszky János 2 frt, Wittmann Károly 5 frt, Karátsonyi Lina és Feldmeyer Ignác nék kizárólag a Rongyos-Egylet javára 1 frt, mely felülfizetéséért a rendezőség szintén köszönetét nyilváníja.

— **A községi puszta iskolák** vizgálatainak sorrendjé a községi iskolaszék tanügyi bizottsága már megállapította. Ezen megállapodáshoz képest a vizgálatok folyó ápril hó 25 től május 10-ig tartatnak meg. Még pedig ápril 25-én délután a Helvétia-telepen (tanító Bérczi József), 26-án délután Szarkásban (t. Kiss József), 27-én délelött Ürrét (t. Szöke Albert), 27-én délután Kisfái (t. Dékány Károly), 28-án délelött Alpár (t. Fincziczky József), 29-én délután Borbás-Szentkirály (t. Kárpáti Ferenc), 30-án délután Benei-út (t. Jámber János), május hó 1-én délelött Pusztaszer (t. Tájcsik Ferenc), 1-én délelött Ágozegyhaza (t. Vég. Endre), 2-án délelött Monostor (t. Mendel Gáspár), 3-án délután Katona-telep (t. Zsigmond Ferenc), 4-én délelött Talfája (t. Kéler Gyula), 4-én délután Ballószög (t. Virágh László), 5-én délelött Felső-Szent-Király (t. Dömötör János), 6-án délután Felső-Csödör (t. Föz. Jenő), 7-én délelött Alsó-Szent Király (t. Tóth Gerő), 7-én délután Halesz (t. Fekete Sándor), 9-én délután Városföld (t. Gömörly Mihály), 10-én délelött Gátér (t. Faraög Károly).

— **A városi könyvmda átalakítása** tárgyában kiküldött bizottság hosszas tanácskozás után, azt a javaslatot terjesztette be a városi tanács utján a közgyűlésnek, hogy mellözve a könyvnyomda felállítására vonatkozó terveket, a könyvmda egyelőre csak egy lithographiai gyorsajtóval szereltessék föl, mely körülbelül ezer forint befektetést von maga után s haszna első sorban az lenne, hogy azkövön előállítandó nyomtatványok magas száma nehézségbe nem ütköznék s lényegesen csökkentené a könyvnyomdai kiadásokat is. A bizottság teljesen a méltányosság álláspontjára helyezkedett tehát, hogy a nagy költséggel s a modern technika vívmányaival felszerelt jöhírű nyomdánk üzemképességét ne veszélyeztesse.

— **A Kereskedő Ifjak Egyesületének** újonnan megválasztott tisztikara és választmányja, folyó hó 18-án tartotta első választmányi ülést, mely alkalommal Hacker Antal volt elnök és Biró István volt alelnök urak, egyhangulag, nagy lelkesedéssel, tiszteletbeli tagokká választattak.

— **Csóka Sándor társulata Déván** a közönség meleg érdeklődése mellett tartja előadásait. Jó gondolat volt „A gyimesi vadrig”-gal és az „1848”-al kezdeni szereplésüket, mely darabokban ott helyi érdekességük is van. A tagokat igen kitüntetik és nemesak a hölgyeket lepik meg virágokkal, hanem a miap Németh János tenoristának is piros szegfűből font lantot nyújtottak fel a „Czigánybáró”-ban. Csókáné-Almássy Julia a drámai esték fő vonzeréje s főszerepeit egymásután tapsok közt mutatja be. A helyi sajtó rokonszenvesen ír színészeinkről.

— **Trachoma-orvosok.** Városunk külterületein elterjedt nagyfokú trachoma gyógy-

kezelésére tisztii orvosaink, tekintve sok oldalú hivatalos elfoglaltságukat, elégtelenekek bizonyultak. Ezt méltányolva a belügyminiszter is és két állandó trachoma-orvos kiküldését határozta el, miről a törvényhatóság is értesítette. A belterületi trachomások kezelésével azonban teljesen megvolt elégedve, mert azokat derék tisztii orvosaink a legnagyobb pontossággal, szakértelemmel és fáradságot nem ismerő szorgalommal kezelik.

— **A Kereskedő Ifjak Egyesülete** e hó 17-én tartotta rendezévi közgyűlését, melyen a tisztikart és a választmányt a következőkép alakították meg: Elnök: Braehfeld Emil, alelnök: Steiner Mihály, titkár: Lúria Lajos, jegyző: Ségner Pál, pénztárnok: Kohn Lipót, ellenőr: Giehner Miksa, könyvtárnok: Schönberger Adolf, alkönyvtárnok: Weiss Dezső, háznagy: Bleyer Béla. Választmányi tagok: Schwarcz Adolf, Barna Sándor, Steiner Sándor, Giehner Jenő, Gross Lajos, Sággy István, Szomor Sándor, Sárközy Imre, Aszódi József, Wieselmán Mór. Választmányi pöttagok: Russ Gyula, Szöke Sándor, Grünblatt József, Feldstein Dezső.

— **Az általános véd-himlőoltás.** A folyó évi általános véd-himlőoltások május hó 1-én délután 2 órakor kezdődnek, mikor is a város belterületén és a közeli külterületeken lakó gyermekek kerülnek oltás alá. Az oltás központilag fog végrehajtatni a városi székházban, az e célra már előre kijelölt helyeken. A kitűzött oltási idők május hó 1-ső és 15-ik napjai és ezt követő vasárnapokon fognak meg történni. Ugyanekkor fog eszközöltetni az oltások eredményének felvilágosítása és az oltási bizonyítványok kiadása is. Igen fontos az, hogy bármilyen okból fordulnak az oltásra köteles gyermekek szülei az orvosi hivatalhoz, vagy az oltó bizottságokhoz, az oltási idezőket mindig magukkal vigyék. A külterületi oltások az illető terület iskoláinál fognak eszközöltetni, ugyancsak a fent írt módon az idezőkön jelzett időben és helyen. Egyebekben az idezők hátlapján levő „Tudnivalók” szolgálnak teljes felvilágosítással.

— **A „Kaszinó-csárdás” a népszínházban.** A budapesti népszínházban most Gerő Károly szociálista árnyalatu népszínműve, a „Felsőzakadás” és Küry Klára népszínmű debutje a szenzáció. A leggyűjtőbb hatással énekelte dala és táncza pedig Kecskemétről jutott a népszínház deszkáira. Nem más ez, mint társadalmunk népszerű alakjának: Barta Henrik urnak a népszerű évi előtti Jókai-bárra szerzett „Kaszinó csárdás”-a, melyhez a darab írója csinált pöttag verseket. Mikor Küry Klára k. a. tavaly városunkban vendégszerepelt, úgy megtetszett neki a Balogh Bandi által húzott csárdás, hogy elvitte magával és legelső népszínmű szerepében fel is használta. A csárdást a télen már Budapesten is játszták. Ami jó, elterjed az országszerte.

— **A munkás igazolványok** kiadását a rendezőség március hó 22. napján kezdte meg. Egy hó alatt, vagyis április 22-ik napjáig 1485 darabot adtak ki a jelentkezőknek.

— **Vizbe fűlt.** Körmendi György Helvétia-telep 37. sz. a. lakos telepes másfél éves kis leánya, Laura, f. hó 17. napján délután a tanya melletti kopoja-gödörhöz, mely vízzel van tele, kibotorkált s abba beleesett. A szerencsétlen kis leányka keresésére indult szülők a víz tetején találták meg gyermeküket, de már élettelenül. Hullája boncoltatott, az ügy pedig annak kiderítése céljából, vajjon terhel-e valakit gondatlanság a baleset körül, a kir. törvényszékhez tétetik át.

— **Véres veredés.** Gebei Jusztii ballószegi lakos birtokosnó régebb idő óta hadilábon áll testvére Gebei Sándorral, a per-patvar egymást éri közöttük, így történt az után, hogy e hó 20-án délelben összejölköztek, mikor Gebei Sándor edes testvérét amgy Isten igazában ellátta. Ügyük a bírósághoz tetették át.

Felelős szerkesztő:	Laptulajdonos:
IF. TÓTH ISTVÁN.	A KECSKEMÉTI SZABADLÓV PÁRT.
Szerkesztőtárs:	Kiadó:
DR. NAGY MIHÁLY.	TÓTH LASZLÓ.

Piaci árjegyzék.

1898. április hó 22-én.

Tiszta búza métermázsánként	12.80	13.—	krig
Kétszer	10.20	10.50	"
Rozs	9.10	9.20	"
Árpa	7.50	7.75	"
Zab	6.90	7.—	"
Tengeri kecskeméti	5.90	6.—	"
" bánati új	4.50	5.60	"
Köles	4.50	5.40	"
Krumpli	2.80	2.90	"
Széna	2.20	2.40	"
Szalma	0.70	0.90	"
Szalonna kilója	65	70	"

NYILT-TÉR.

Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, csak akkor valódi, ha közvetlen gyarámból rendeltetnek, — fekete, fehér és színes. — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. *Privát-fogyasztóknak* postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — *mintákat pedig postafordultával küldene*, **Henneberg G. selyemgyárát** (es. és kir. udvari szállító) **Zürichben.** Magyar levelezés svájczba kétszeres levélbéllyeg ragasztandó.

HIRDETÉSEK.

Eladó ház.

I. tized 175. sz. Nagyburga- és Kisvásári-útezei

sarok-ház,

mely áll 5 egymásba nyíló útezei szoba-, konyha-, két éléskamra-, tágas gang-, pincze-, istálló- és eselédyszobából, jó ivóvízű fúrott kúttal az udvarban, (még 8 évig adómentes), szabadkézből **eladó.**

Értekezni lehet, I-ső tized, Honvédtér 45. sz. alatt

Szivós István,

tulajdonossal.

117 2-1

8—838. bírói megbízás.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírói kiküldött ezennel közlirre teszi, hogy a vagyonbukott **Klein Gyula** csődtömegéhez tartozó, a csőd-leltár 1—138. tételei alatti összeirt női divatárúk, szövetek és egyéb ingóságok, továbbá ugyancsak a hivatkozott leltárban összeirt kintlévő követelések, a félegyházi kir. járásbíróóság 2646/7. 898. sz. végzése folytán, Félegyházán, vagyonbukott cég üzleti helyiségében **f. évi május hó 2. és 3. napjának** délelőtt 9—12 és délután 3—5 óra között, azonnali készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen elfognak adatni.

Egyben megjegyeztetik, hogy a tömeggondnok a körülmények figyelembe vételével jogosítva lesz az elárverezendő árukat a leltár tételeitől eltekintve 150 frt becsértéket túl nem haladó tetszés szerinti csoportokban bocsájtani árverés alá és hogy az elárverezendő követelések fennállása és behajthatóságáért a csődtömeg szavatosságát nem vállal.

A csőd-leltár az alulírott kiküldött hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt, az elárverezendő árukat folyó évi május hó 2-ik és 3-ik napján az üzleti helyiségben megtekinthetők.

K. Félegyházán. 1898. évi ápril hó 22. napján.

Dr. Róth Zsigmond,

kir. közjegyző, bírói kiküldött.

121 1-1

Medicinal
P r e m i e r
140 forint.Kerékpárok
Szigeti Sándor
özégnél
Kecskeméten.
Steyri
Ragyvergyár
135 forint.
M e t e o r
120 forint.
A d r i a
125 forint.

Eladó földbirtok.

Néhai Farkas Gergely hagyatékához tartozó, Nyiri dülőben levő

➔ **48 hold** ➔

igen jó minőségű szántóföld, kaszáló, rétből álló s elegendő gazdasági épületekkel ellátott

földbirtok,

örökáron eladó.

Értekezni lehet *ifj. Szeless Kálmán* földbirtokos úrral, Kecskemét, VIII. tized, Mezei-útcza 8. sz. a. lakásán. 118 2-1

Eladó

egy 1 1/4 éves telivér angol

„Setter“ faj-vizsla.

119 1-1

Bővebbet a kiadóhivatal.

A dr. EGGER féle
Injunctio Hamamelis Virginica
A leghatásosabb külszer (befecskendezés) érfiak és nőknek, új és idült folyások, valamint csobantlmak orvoslására. A Hamamelis Virginica tropica növény rendkívüli hatása a nyakhátyára orvosiilag már régen el van ismerve, úgy hogy ezen különben is szerencsés összetételű Injunctio ennek köszönheti gyógyerejét. 2—3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javítja, illetve meggyógyítja.
Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve: 1 üveg 1 frt 05 kr., 2 üveg 1 frt 75 kr., 3 üveg 2 frt 45 kr.
Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor“-hoz, Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.
Kapható Kecskeméten: MOLNÁR PÁL, B. FARKAS IGNÁCZ és BÓDOGH FERENCZ gyógyszerész uraknál. II. 380—17—7

!!!Uj sör!!!

Van szerencsém a n. é. közönséggel és mélyen tisztelt vevőimmel tudatni, hogy az általam képviselt **Kőbányai Király-sérpőző-Részvénytársaság** legújabbán egy új sört hozott forgalomba.

„Maláta-sör“-t,

melyre ezúttal is felhívom a figyelmet, minthogy hazánk legelső szaktekintélyei: *dr. Korányi Frigyes és dr. Kelly Károly egyetemi tanár urak* tanúsítják, hogy e **Maláta-sör** kellemes ízű, tápláló értékű és az emésztést és vérkeringést élénkítő hatásúval fogva sikeresen használhatóknak bizonyult mindazon betegeknek, a kik hosszabb betegségek, vagy nagyobb fokú ideges alkattal folytán elgyengültek.

Kiváló tisztelettel

BLEYER ADOLF.

A KŐBÁNYAI KIRÁLY-SÉRPŐZŐ-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

120

foraktúra

19-1

Nagykőrösi-útcza 22. szám.

a hol mindenkor kellőleg bűtött, legjobb minőségű hordós- és palackos-sör kapható.

➔ Fontos háziasszonyok részére. ➔

Valódi

Borostyán-kő padló-fénymáz

puha padlózatnak

tartós befényezésére különböző színekben, mely 2—3 óra alatt tökéletesen száraz, továbbá

gyorsan száradó Spiritusz padlófénymáz

4 színben, puha padlózatnak azonnali száradás melletti befényezésére.

Schramm Kristóf

lakk- és fénymázgyárából **Bécs** (Simmering), **Offenbach** a Majna m., **Berlin**.
Alapítottatott 1837.

Továbbá **mosható-zománcfestékek** elegáns színárnyalatban mindenemű házszerkezék befényezésére, melyet bárki szaktudomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas: mosdószekrények, ajtók, ablakok, valamint falak bezománcozására konyhákban és fürdőszobákban.

Copall bútorklakk, Copallak belső használatra **Damarlakk, Börlakk, Száritófirnisz, Politúrlakk, Vaslakk és Brunolin**, mely utóbbi fényezetlen (matt) bútorkhoz használattatik, úgyszintén a többi lakkfélék valamennyi iparágak részére.

Különlegesség: kecsigávosok és kecsifényezők részére **Kutschenlakk, Präparationslakk, Gestelllakk, Schleif** és **Lazurlakk** eredeti 1 kgmos dobozokban.

Kapható: **Gyeness S. és Fiai**, urak fűszer- és vas-kereskedésében, **Dávid Bertalan** fűszerkereskedő úrnál **Kecskeméten, Feuer Mihály, Vargha István** urak üzleteiben **Félegyházán**. 98—10—4

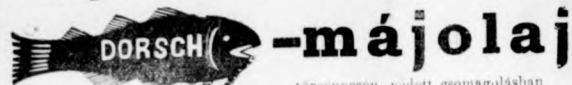
Kérem Kristóf Schramm-féle felíratra ügyelni.

Kérem Kristóf Schramm-féle felíratra ügyelni.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van védve.

Eddig fölülmulthatatlan!
Maager Vilmos-féle valódi, tisztított

törvényesen védett csomagolásban
Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségéről fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendelitetik mindama esetekben, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősitését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását elakarja érni. — Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III.3. ker. Heumarkt 3. — valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszer-tárában.

Kecskeméten: **Katona Zsigmond** gyógyszerész úrnál.
Nyirády László és Pataky György urak kereskedésében.

Főraktár és fő-elárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére:

Maager Vilmos, Bécs, III.3. ker. Heumarkt 3.

358

Utánzásokat a törvény üldözi.

24—24

Külvilágosság:
pölcsek, bolhák, kórház-
fürgők, molylek, háziállatokhoz
levő élősködő stb. ellen.

ZACHERLIN

csodálatos hatású! — Meglepő eredménnyel öl

mindennemű rovart és a már befészkelte férgeket gyorsan és biztosan pusztítja ki, úgy hogy azok közül élő nem marad. Ezért a megrendelők milliói keresik és dícsérszenek vele. Ismertető jelei: 1. az üveg lepecsételése; 2. a „Zacherl“-név.

113—10—2

Kapható:

Kecskeméten:
Békéssy Sándor,
Bóka Zsigmond,
Dávid Bertalan,
Csolnoky Endre,
Cserekyei Imre,
Gyeness S. és Fia.

Szabadszálláson: Konsitzley György,
Spitzer Ignácz,
Szolnokon:
Balas Testvérek,
Boros S.,
Epstein Gyula,
Kramér Mór,
Nerfeld Ferencz,
Osztreicher Lipót,
Pilzner Adolf,
Rosenzweig Ede
urak üzleteiben.

Legnagyobb nyeremény
legszerencsésebb esetben
1.000.000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetében

1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Kézpénzben fizetendő	nyer.	Korona
1 jutalom	1	600000
1 nyer. á.	1	400000
1 " "	1	200000
2 " "	2	100000
1 " "	1	90000
1 " "	1	80000
1 " "	1	70000
2 " "	2	60000
1 " "	1	40000
5 " "	5	30000
1 " "	1	25000
2 " "	2	20000
3 " "	3	15000
31 " "	31	10000
67 " "	67	5000
3 " "	3	3000
132 " "	132	2000
763 " "	763	1000
1238 " "	1238	500
90 " "	90	300
31700 " "	31700	200
3900 " "	3900	170
1900 " "	1900	130
50 " "	50	100
3900 " "	3900	80
2900 " "	2900	40

50,000 nyer. és jut. 13.160,000
összegeben

melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A második nagy magy. kir. osztálysorsjáték nem-soká ideig megkezdődik és

100,000 sorsjegyre új ből 50,000 nyeremény

jut, vagyis a fent levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, a mint már általánosan ismert, óriásiak.

Síves meglátást megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervezési eredeti árban és pedig:

egy egész	1-3 oszt., eredeti sorsjegyet	6.— frt
" fél	" " " " " "	3.— "
" negyed	" " " " " "	1.50 "
" nyolcad	" " " " " "	— .75 "

küldünk szét utánvételt, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt veivőknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig általában állanak előre is rendelkezésre. A mint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány elnöke mellett nyilvánosak és azoknál mindenki megjelölhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főuradunknak az I. magy. kir. osztálysorsjátékban, a melyben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100,000, 30,000, 5,000, valamint számos 2000, 1000, 500 és 300 koronás nyereményt nyertek főuradunkban, melyeket a szerencsés nyertesnek ki is fizettünk.

Afintatos említtetve a II. magy. kir. osztálysorsjáték 1-50 húzásihoz a megrendeléseket mielőbb hozzánk juttatni. Emelkezünk az első sorsjátékhoz hangozott azon többszöri ügyel-mertetésünkre, hogy mielőbb az első osztályi húzás előtt az első osztályi sorsjegyek elküldés, és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztály húzása előtt a bel- és külföldi elárasztott bennünket rendelkezésekkel olyannyira, hogy a később érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközölhetünk.

Kéjük tehát a rendeléseket az első osztályhoz mielőbb, minélmésire azonban legkésőbb.

116 3—1 **április hó 29-éig**

hozniuk beküldeni, mert csak ez esetben igazíthatjuk ezek bizonyos eszközeit.

Török A. és Társa,
a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúsítói.
Budapest, V. Váci-körút, 4. A.